

ผลการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่ง
เรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตและเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์
ท้องถิ่น รายวิชาราชบุรีศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Effects of Using Historical Method on Using Primary Sources as Evidence in
Constructing Knowledge About the Past and the Attitude Towards Local
History in Ratchaburi Studies of Upper Secondary Students

¹วัชรพล นาคทับ, ²ศศิพัชร จำปา และ ³ชัยรัตน์ โตศิลา

¹Watcharapol Nakthub, ²Sasiphat Champa and ³Chairat Tosila

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

E-mail: ¹watcharapol@photha.ac.th, ²pp_pises@yahoo.com, ³shine_sharat@hotmail.com

Received January 19, 2023; Revised February 9, 2023; Accepted February 26, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตของนักเรียน 2) ศึกษาเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนโพธารามนาเสนีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ 2) แบบประเมินความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต 3) แบบวัดเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาศักยภาพในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) มีพัฒนาการสูงขึ้น 2. ผลการศึกษาเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: วิธีการทางประวัติศาสตร์; ความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้; เจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

Abstract

This study aimed to 1) examine the ability to use primary sources as evidence in constructing knowledge about the past of upper secondary students using the historical method and 2) study the attitude of upper secondary students using the historical method towards local history in Ratchaburi studies. The participants in this study were 40 students from Matthayomsuksa 4/5 studying in the second semester during the academic year 2021 at Phothawatthanasenee school, Photharam district, Ratchaburi, under the Secondary Educational Service Area Office Ratchaburi. The research instruments employed to collect data were: 1) lesson plans; 2) a student behavior assessment observation form; and 3) a Likert scale questionnaire on the attitude of students towards local history in Ratchaburi studies. The collected data was analyzed by mean and standard deviation. The findings were as follows: 1. The development of the ability to use primary sources as evidence in constructing knowledge about the past of upper secondary students after using the historical method reached a higher level; and 2. The attitude of upper secondary students towards local history in Ratchaburi studies after using the historical method reached a high level.

Keywords: Historical Method; The Ability to Use Primary Sources Evidence in Constructing Knowledge About the Past; Attitude Towards Local History Studies

บทนำ

การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตมีความเกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับการศึกษาและใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งในสาขาประวัติศาสตร์ เพราะว่าแหล่งเรียนรู้สามารถช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษานอกระบบ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีส่วนร่วมปฏิบัติ จากกิจกรรมการคิด การสืบค้นทางประวัติศาสตร์ การตั้งคำถามในการสืบสอบและตีความทางประวัติศาสตร์ได้ โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่อยู่ใกล้กับสถานศึกษาหรืออันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้เรียนเองจึงเป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวที่สามารถนำมาใช้เพิ่มศักยภาพทางการศึกษาแก่ผู้เรียนรวมทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพหรือร่องรอยหลักฐานต่าง ๆ ของเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ยังเหลืออยู่ในชุมชนและท้องถิ่น การจัดการเรียนรู้ในการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์จึงควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การได้ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยการมีพื้นฐานความคิดจากการใช้การสังเกต การวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ การตีความ และการสังเคราะห์ เพื่อค้นหาคำความจริงเกี่ยวกับสิ่งใดหรือเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง นับว่า

มีคุณประโยชน์และตลอดจนนำมาใช้เป็นแนวทางในการฝึกการสร้างมโนทัศน์ (concepts) อันเป็นแก่นแท้ของความรู้ ซึ่งผู้เรียนจะสร้างให้เกิดขึ้นนั้นแตกต่างกันไปตามขีดความสามารถของสติปัญญาของแต่ละคน (เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา, 2559)

การนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในแต่ละแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นประเภทบุคคลและสถานที่ มาใช้ให้เกิดประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ตามที่ Seixas and Morton (2013) เสนอว่า ความสามารถในการสำรวจ รายงาน เลือกใช้ข้อมูลหลักฐานในการตีความเพื่อสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยในการวัดประเมินจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตั้งคำถามถึงแหล่งข้อมูลหลักฐาน เพื่อระบุสำรวจแหล่งข้อมูลที่น่าไปใช้ในการศึกษาสืบค้นหลักฐาน 2) พิจารณาและเลือกแหล่งข้อมูลหลักฐานเพื่อการศึกษา เป็นการตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลหลักฐาน โดยพิจารณาจากผู้แต่ง ที่เก็บหลักฐาน สถานที่ที่พบหลักฐาน ก่อนตัดสินใจเลือกใช้แหล่งข้อมูลหลักฐานในการศึกษาตีความ และนำข้อมูลหลักฐานประเภทต่าง ๆ มาประเมินความน่าเชื่อถือและเลือกข้อมูลจากหลักฐานที่สอดคล้องกัน โดยการตรวจสอบความถูกต้องระหว่างข้อมูลหลักฐาน 3) ตีความและอธิบายเรื่องตามบริบททางประวัติศาสตร์ ตีความหมายจากข้อมูล เรียบเรียงและอธิบายเรื่องตามบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ โดยอ้างอิงจากหลักฐานที่เชื่อมโยงกัน

วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีที่นักประวัติศาสตร์ใช้ศึกษาหลักฐานและสร้างการอธิบายถึงเรื่องราวประวัติศาสตร์ และยังเป็นวิธีการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ได้ทั้งเนื้อหาความรู้ ทักษะต่าง ๆ ตามกระบวนการขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน 2) รวบรวมหลักฐาน 3) การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและตีความข้อมูลจากหลักฐาน 4) สังเคราะห์ข้อมูล 5) ชี้นำเสนอผลการศึกษา (ชัยรัตน์ โตศิลา, 2555; ลาวัญญ์ วิทยาวุฑฒิกุล, 2543; วิธนา เขี่ยมประไพ, 2549; สิริวรรณ ศรีพหล, 2554; เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (มลิลา), 2559) โดยอาศัยทักษะและกระบวนการที่จำ 1197 เป็นทางประวัติศาสตร์ เช่น การสืบค้น การล่า 1197 ดับเหตุการณ์ตามช่วงเวลา การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางประวัติศาสตร์ การวิเคราะห์ การตีความ และการสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเกิดการคิดทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ (ชัยรัตน์ โตศิลา, 2555) และวิธีทางประวัติศาสตร์ ยังสอดคล้องกับการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในการสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตได้ เป็นวิธีการที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ที่จะทำให้ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองเพื่อนำไปสู่การสืบค้น และใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นในการสืบค้นข้อมูล การใช้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ การวิเคราะห์ วิพากษ์ ตรวจสอบความน่าเชื่อถือ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (ศศิพัชร จำปา, 2558) ดังนั้นวิธีการทางประวัติศาสตร์จึงช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ทั้งที่เป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้

ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น และพัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเกต จนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมหล่อหลอมให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรัก ความหวงแหน ความภูมิใจ ตลอดจนความผูกพันกับท้องถิ่น ประเทศชาติ รวมทั้งมนุษยชาติและสังคมโลกด้วยกัน

นอกจากนี้เมื่อผู้เรียนได้ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ตลอดจนได้รับความรู้เกี่ยวกับอดีตในท้องถิ่นตนเองแล้ว ยังก่อให้เกิดเจตคติและความสำนึกต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้วย เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่ช่วยเตรียมนักเรียนให้พร้อมต่อการปฏิบัติ (ศิษกุล คำงาม, 2560) จึงควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงหลักที่สำคัญประกอบด้วย ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน ที่สำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง (เฉลิม มลิลลา นิติเขตต์ปรีชา, 2559; หวน พินรุพันธ์, 2546; ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2549)

ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้มีความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับอดีต จากการตั้งคำถาม เลือกพิจารณาแหล่งข้อมูล แล้วอธิบายตีความตามบริบททางประวัติศาสตร์และพัฒนาให้มีเจตคติทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยกำหนดเป็นหัวข้อการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

การทบทวนวรรณกรรม

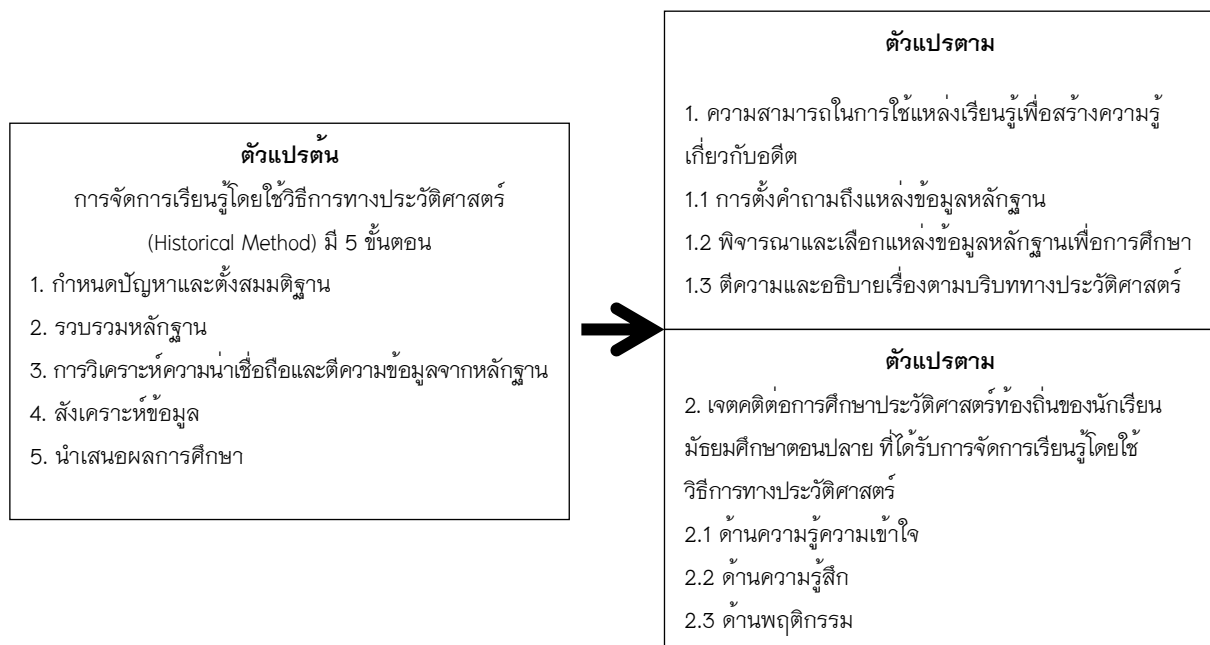
ผลการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต และเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รายวิชาอารยธรรมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method)

หลักการขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) และนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ไว้เป็นขั้นตอน ดังนี้ 1. กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน 2. รวบรวมหลักฐาน 3. การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและตีความข้อมูลจากหลักฐาน 4. สังเคราะห์ข้อมูล 5. ชี้นำเสนอผลการศึกษา

ความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต หมายถึง ความสามารถในการสำรวจ เลือกใช้ข้อมูลหลักฐานในการตีความเพื่ออธิบายเนื้อหาเรื่องราวความรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยในการวัดประเมินการใช้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การตั้งคำถามถึงแหล่งข้อมูลหลักฐาน (a source into evidence) 2. พิจารณาและเลือกแหล่งข้อมูลหลักฐานเพื่อการศึกษา (source of evidence) 3. ตีความและอธิบายเรื่องตามบริบททางประวัติศาสตร์ (context of its historical setting)

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนโพธารณนาเสนี อำเภอบางแพรา จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนโพธารณนาเสนี อำเภอบางแพรา จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชนิด ได้แก่ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ 2. ประเมินความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้าง

ความรู้เกี่ยวกับอดีต ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานประเมินค่า 3 ระดับ คือ 3 หมายถึง ดี 2 หมายถึง ปานกลาง 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง ใช้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกให้เห็นถึงความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตขณะเรียนรู้เป็นรายบุคคลโดยพิจารณาระดับพฤติกรรม 3. แบบวัดเจตคติต่อการศึกษาศาสตร์ท้องถิ่น ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ ระดับ 5 หมายถึง ระดับเจตคติสูงมาก ระดับ 4 หมายถึง ระดับเจตคติสูง ระดับ 3 หมายถึง ระดับเจตคติปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง ระดับเจตคติต่ำ ระดับ 1 หมายถึง ระดับเจตคติต่ำมาก โดยวัดเจตคติของนักเรียนในช่วงหลังการทดลอง

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 รวม 16 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยสอนนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ประเมินพฤติกรรมความสามารถทักษะ การใช้แหล่งเรียนรู้ในการสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) นักเรียนเป็นรายบุคคล หลังเรียนจบทุกหน่วยให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติต่อการศึกษาศาสตร์ท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ การวิเคราะห์ความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดเจตคติต่อการศึกษาศาสตร์ท้องถิ่นโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการสังเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method)

ตารางที่ 1 ผลคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวัดพฤติกรรมความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method)

จำนวนครั้งของการวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ครั้งที่ 1	40	2.25	0.51
ครั้งที่ 2	40	2.62	0.48
ครั้งที่ 3	40	2.73	0.43

จากตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) จำนวน 40 คน ใช้การวัด 3 ครั้ง มีพัฒนาการคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยในครั้งที่ 1 เท่ากับ 2.25 (S.D. = 0.51) ครั้งที่ 2 เท่ากับ 2.62 (S.D. = 0.48) ครั้งที่ 3 เท่ากับ 2.73 (S.D. = 0.43) สรุปได้ว่า นักเรียนมีพัฒนาการพฤติกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ครั้งที่ 3 มีคะแนนสูงสุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

รายงานการประเมิน	M	SD	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.65	0.49	สูงมาก	1
ด้านความรู้สึก	4.62	0.56	สูงมาก	2
ด้านพฤติกรรม	4.61	0.59	สูงมาก	3
รวม	4.67	0.54	สูงมาก	

ผลการศึกษาเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.62 (S.D. = 0.54) เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.65 (S.D. = 0.49) ด้านความรู้สึก มีค่าเฉลี่ย 4.62 (S.D. = 0.56) ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.61 (S.D. = 0.59)

ด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เรียงลำดับรายละเอียดได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 3 ฉันคิดว่าการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ส่งเสริมให้ได้ตั้งคำถามและสืบค้นข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.85 (S.D. = 0.35)

ด้านความรู้สึก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เรียงลำดับรายละเอียดได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 19 ฉันรู้สึกว่าการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นทำให้ได้สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ที่ศึกษา เช่น การแต่งกาย อาหารอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.80 (S.D. = 0.45)

ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เรียงลำดับรายละเอียดได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 27 ฉันมีข้อสงสัยหรือความสนใจเกี่ยวกับประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ ฉันจะสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองเพื่อศึกษา ก่อนจะสอบถามผู้สอนหรือเพื่อน ค่าเฉลี่ย 4.82 (S.D. = 0.44)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) มีพัฒนาการสูงขึ้น สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เริ่มจากการตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ รวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ผ่านสถานที่ ตัวบุคคลหรือเอกสาร นำมาวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและตีความข้อมูลจากหลักฐาน สังเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา และสอดคล้องกับ สิริวรรณ ศรีพหล (2539) กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการแสวงหาความรู้หรือกระบวนการค้นคว้าข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับ ศศิพัชร จำปา (2558) ที่ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง การที่นักเรียนมีผลการศึกษาความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตสูงขึ้น เป็นผลมาจากวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การแสวงหาคำตอบ จากการสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นและแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ด้วยวิธีการปฏิบัติจริงจากการลงพื้นที่จริง และนำข้อมูล หลักฐาน หรือบทสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ ตีความ และสร้างองค์ความรู้ใหม่จากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับ ทิฆมกุล คำงาม (2560) เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการเรียนการสอน DACIR ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้มนทัศน์ทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมุ่งส่งเสริมให้ศึกษาหลักฐานอย่างเป็นระบบฝึกให้นักเรียนแสวงหาความรู้ วิเคราะห์ ตีความ สังเคราะห์ สรุปองค์ความรู้ใหม่ และสอดคล้องกับ สกัญญา ตาสังจิตร (2563) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นคลองกระแซงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายรูปแบบจัดการเรียนรู้ SSAS กล่าวว่า นักเรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่ต้องการศึกษา การแสวงหาความรู้อย่างเป็นขั้นตอนและมีเหตุผล ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและเป็นแนวทางการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน การจัดกิจกรรมในระยะแรกได้ให้นักเรียนตั้งคำถามและสมมติฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นของตนเอง โดยคุณครูได้ตั้งคำถามนำเพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้ฝึกตั้งคำถามและหัวข้อที่สนใจศึกษาทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เมื่อได้ประเด็นคำถาม นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน คุณครูและเพื่อนช่วยกันปรับข้อความคำถาม เพื่อนำไปสู่การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สามารถวัดความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการระบุแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในขั้นที่ 1 ซึ่งเป็นการเริ่มต้นให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามที่นำไปสู่การใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อแสวงหาคำตอบจากการตั้งสมมติฐานและเตรียมพร้อมนักเรียนในการเรียนรู้ตามขั้นตอนต่อไป

ขั้นที่ 2 รวบรวมหลักฐาน เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และมีวิธีค้นคว้าโดยการสำรวจ รวบรวมข้อมูลหลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และคัดเลือกข้อมูลจากหลักฐาน

ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา เพื่อตอบคำถามและสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยครูจะช่วยแนะนำเกี่ยวกับข้อคำถามที่สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้ จากนั้นนักเรียนรวมกลุ่มกันพิจารณาเลือกแหล่งข้อมูลของหลักฐานเพื่อสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ตามประเด็นที่กำหนดข้างต้น นักเรียนแต่ละกลุ่มต้องออกมานำเสนอแหล่งเรียนรู้ที่กลุ่มตนเองเลือกที่จะศึกษา พร้อมอธิบายข้อมูลและเหตุผลที่เลือกแหล่งเรียนรู้ นักเรียนและครูช่วยกันบอกเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ คำถามที่ต้องใช้ในการสัมภาษณ์ สماعิกลงในกลุ่มร่วมกันฝึกสอบถาม และสัมภาษณ์ภายในห้องเรียน เพื่อแสดงถึงข้อคำถามและประเด็นสาระสำคัญที่ต้องสัมภาษณ์ไปยังแหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้ นำไปสู่การวัดทางความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ด้านพิจารณาและเลือกแหล่งข้อมูลหลักฐานเพื่อการศึกษา ซึ่งกิจกรรมในขั้นที่ 2 นี้ ครูได้สร้างใบงานที่ 2 เรื่อง วิเคราะห์ ดีความและประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน เพื่อช่วยให้นักเรียนจำแนกประเด็นข้อมูลหลักฐานที่รวบรวมได้ซึ่งนำไปสู่การวัดทางความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ด้านการตั้งคำถามถึงแหล่งข้อมูลหลักฐาน แล้วเชื่อมโยงกิจกรรมขั้นที่ 3 และ 4 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ดีความข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและดีความข้อมูลจากหลักฐาน เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนพิจารณา ตรวจสอบประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากหลักฐานที่รวบรวมได้ แล้วมีการวิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับประเด็นคำถาม ซึ่งครูได้สร้างใบงานที่ 3 เรื่อง สังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ตีความข้อสารสนเทศตามหลักฐาน ที่ได้รวบรวมมาจากแหล่งเรียนรู้ แล้วพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากหลักฐาน โดยพิจารณาจากผู้แต่ง ที่เก็บหลักฐาน สถานที่ที่พบหลักฐาน จากนั้นเลือกแหล่งข้อมูลหลักฐานเพื่อนำมาวิเคราะห์โดยพิจารณา ประเด็นหลักที่ต้องการศึกษา และประเด็นเพิ่มเติมที่ค้นพบหลังจากการศึกษา นักเรียนอธิบายความหมายของหลักฐานที่ค้นพบ และแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ผ่านการตรวจสอบความน่าเชื่อถือซึ่งนำไปสู่การวัดทางความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ด้านพิจารณาและเลือกแหล่งข้อมูลหลักฐานเพื่อการศึกษา

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ข้อมูล เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้อ่านจัดลำดับประเด็นเรื่องแล้วเรียบเรียงและอธิบายเรื่องราวตามบริบททางประวัติศาสตร์ โดยต้องอ้างอิงข้อมูลจากหลักฐาน ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการสร้างความเข้าใจของตนเองและเป็นการตอบคำถามในประเด็นต่าง ๆ ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ นักเรียนประมวลความรู้ที่ได้จากหลักฐานที่ผ่านการพิจารณาความน่าเชื่อถือแล้วต้องมาอธิบายและเรียบเรียงเรื่องราวตามบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ในการสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้วยตนเองนำไปสู่การวัดทางความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ด้านตีความและอธิบายเรื่องตามบริบททางประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 5 นำเสนอผลการศึกษา เป็นการนำข้อมูลองค์ความรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สังเคราะห์ได้นำมาเสนอในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม ซึ่งนักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่

นำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทำเป็นรายงาน การเขียนเป็นบทความ การบรรยาย อภิปราย สัมมนา วิดีทัศน์ให้ความรู้เรื่องที่ศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สามารถนำไปสู่การวัดความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ด้านตีความและอธิบายเรื่องตามบริบททางประวัติศาสตร์

2. ผลการศึกษาเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 พบว่าผลการศึกษาเจตคติศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีองค์ประกอบ 3 ด้าน 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านความรู้สึก 3) ด้านพฤติกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ นักเรียนมีผลการวัดเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด จัดเป็นลำดับที่ 1 ของการวัดเจตคติต่อประวัติศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การแสวงหาคำตอบ จากการสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นและแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ด้วยวิธีการปฏิบัติจริงจากการลงพื้นที่จริง และนำข้อมูล หลักฐานหรือบทสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ ตีความ และสร้างองค์ความรู้ใหม่จากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับหลักการภายใต้ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ David Kolb (Bedri Frein Dowling 2017) กล่าวว่า 1) การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการลงพื้นที่จริงจากแหล่งเรียนรู้ 2) สะท้อนความรู้ความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน และชุมชน 3) สรุปองค์ความรู้ เป็นการสรุปความรู้ตามบริบททางประวัติศาสตร์ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ และให้ผู้เรียนลงปฏิบัติอีกครั้งเพื่อเป็นการพิสูจน์ความรู้ความเข้าใจของตนเอง

2.2 ด้านความรู้สึก นักเรียนมีผลการวัดเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด จัดเป็นลำดับที่ 2 รายการวัดเจตคติประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เนื่องจากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เริ่มจากการจัดการเรียนการสอนในหน่วยที่ 1 เรื่อง แหล่งเรียนรู้สำคัญของกลุ่มชาติพันธุ์ไท - ยวน ในจังหวัดราชบุรี ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเกี่ยวกับชาติพันธุ์ไท - ยวน เพื่อแนะนำการตั้งคำถามที่นำไปสู่การสำรวจสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ในหน่วยที่ 2 เรื่อง แหล่งเรียนรู้สำคัญของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี ให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลที่สนใจตามชาติพันธุ์ของตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดความท้าทายในการสืบค้นข้อมูล เริ่มจากการตั้งคำถามและสืบค้นหาแหล่งเรียนรู้ในการหาคำตอบในหัวข้อที่นักเรียนต้องการศึกษา สอดคล้องกับ Bloom (1956) ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ผู้เรียนสนใจ จะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสนใจเรื่องที่กำลังศึกษาเต็มประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2547) ที่ว่า ประสบการณ์มีอิทธิพล

อย่างมากต่อเจตคติ ดังนั้นการสะสมประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านกระบวนการสัมพันธสัมพันธ์ต่าง ๆ รอบตัวที่สนับสนุนให้บุคคลเห็นคุณค่าก็นำไปสู่การเกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น

2.3 ด้านพฤติกรรม นักเรียนมีผลการวัดเจตคติต่อการศึกษาศาสตร์ท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด จัดเป็นลำดับที่ 3 การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต และเจตคติต่อการศึกษาศาสตร์ท้องถิ่น โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักเรียนสามารถตั้งคำถามเพื่อเป็นประเด็นในการแสวงหาความรู้ที่ต้องการที่จะศึกษาและให้ความสนใจ ด้วยการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ และสรุปองค์ความรู้ สอดคล้องกับ ทฤษฎี McGuire (1968) ที่ว่า การเสนอความคิดเห็น การอภิปราย เพื่อนำไปสู่แนวทางที่ต้องการและเหมาะสม จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต โดยมี 3 องค์ประกอบ คือ

ความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต หมายถึง ความสามารถในการสำรวจ เลือกใช้ข้อมูลหลักฐานในการตีความเพื่ออธิบายเนื้อหาเรื่องราวความรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยในการวัดประเมินการใช้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การตั้งคำถามถึงแหล่งข้อมูลหลักฐาน (a source into evidence) เพื่อระบุสำรวจแหล่งข้อมูลที่นำไปสู่การศึกษาสืบค้นหลักฐาน

2. พิจารณาและเลือกแหล่งข้อมูลหลักฐานเพื่อการศึกษา (source of evidence) เป็นการตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลหลักฐาน โดยพิจารณาจากผู้แต่ง ที่เก็บหลักฐานที่พบหลักฐาน ก่อนตัดสินใจเลือกใช้แหล่งข้อมูลหลักฐานในการศึกษาตีความ และนำข้อมูลหลักฐานประเภทต่าง ๆ มาประเมินความน่าเชื่อถือและเลือกข้อมูลจากหลักฐานที่สอดคล้องกัน โดยการตรวจสอบความถูกต้องระหว่างข้อมูลหลักฐาน

3. ตีความและอธิบายเรื่องตามบริบททางประวัติศาสตร์ (context of its historical setting) ตีความหมายจากข้อมูล เรียบเรียงและอธิบายเรื่องตามบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ โดยอ้างอิงจากหลักฐานที่เชื่อมโยงกัน

สรุป

ผลการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต และเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รายวิชาราชบุรีศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การที่นักเรียนมีผลการศึกษาศักยภาพในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีตสูงขึ้น เป็นผลมาจากวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การแสวงหาคำตอบ จากการสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นและแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ด้วยวิธีการปฏิบัติจริงจากการลงพื้นที่จริง และนำข้อมูล หลักฐาน หรือบทสัมภาษณ์มาประเมินความน่าเชื่อถือ วิเคราะห์ ตีความ และสร้างองค์ความรู้ใหม่จากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง และการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการส่งเสริมความสามารถใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ยังทำให้นักเรียนเกิดเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สัมพันธ์ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านความรู้สึก 3) ด้านพฤติกรรม พบว่าการที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ในระดับสูงและค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต และเจตคติต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ครูต้องเตรียมความรู้ด้านแหล่งข้อมูลและหลักฐานประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เตรียมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้
2. จากการวิจัยพบว่า การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ที่มีต่อความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับอดีต ต้องมีการลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ครูชี้ทางและเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนก่อนการศึกษาดูภาคสนามในพื้นที่ และเข้าใจบริบทสภาพแวดล้อมในการลงพื้นที่ และดูแลความปลอดภัย ความเหมาะสมในการลงพื้นที่ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบูรณาการกิจกรรมเพื่อการเรียนการสอนระหว่างกลุ่มสาระนักเรียน เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติจนสามารถสร้างองค์ความรู้ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้หรือต่อยอดทางการศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาแนวทางหรือนำวิธีการการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ ที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. (2547). *ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมความเชื่อ: การวัดการพยากรณ์ และการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา. (2545). *เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา. (2559). *เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยรัตน์ โตศิลา. (2555). *พัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มานูรณาการร่วมกับ วิธีการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างมีระบบโดยเรียงลำดับการพิจารณาเป็น 1-2 และ 3 Drake และ Brown (2003) เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.(วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณวุฒิปบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีฆกุล คำงาม. (2560). *ผลของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการเรียนการสอน DACIR ที่มีต่อการเรียนรู้โนทัศน์ทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5.(วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2550). *การวัดเจตคติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซทการพิมพ์
- นิติ เอียวศรีวงศ์. (2525). *หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- นิติ เอียวศรีวงศ์. (2550). *ประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ประกอบ มณีโรจน์. (2554). *หลักสูตรสถานศึกษา: หลักสูตรท้องถิ่น : สารการเรียนรู้ท้องถิ่น “อะไร ทำไม อย่างไร”*. สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2.
- พรเพ็ญ ชันตระกูล. (2556). *เทคนิคการสอนและการใช้วัตกรรมการสอนประวัติศาสตร์ในประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม และการศึกษา: รวมบทความไทยศึกษาเพื่อระลึกถึงศาสตราจารย์อิมิโย โยเนะโอะ*. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ลาวัลย์ วิทยาวุฒิกุล และคณะ. (2543). *คู่มือการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2543). *คู่มือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ไทย จะเรียนกันอย่างไร*. กรุงเทพฯ: การศาสนา กรมศาสนา.
- วีณา เขี่ยมประไพ. (2549). *หลักฐานทางประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.

- ศศิพัชร จำปา. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์.(วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2539). เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2554). การจัดการเรียนรู้อารยธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2546). การเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : ปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain*. New York: David McKay.
- David, R., & Cheruiyot, R.O. (2016). An Assessment of the Attitudes of Students towards History and Government in Selected Secondary Schools in Bomet County in Kenya. *Journal of Education and Practice*, 7(19), 90–94.
- Seixas, P., & Morton, T., (2013). *The Big six: Historical Thinking Concepts*. Toronto: Nelson Education.